

Docentenhandleiding

Les 2

Inleiding

In deze les (les 2 van 2) leren leerlingen meer over werk en inkomen. Wat is het verschil tussen zwart en wit werken? Wat is loonbelasting? Wat is het verschil tussen bruto- en nettoloon? En hoe kun je loonheffing terugvragen?

Duur:

45 – 60 minuten

Lesopbouw

Introductie (+/- 10 min)

Verdieping (+/- 30 min)

Afronding (+/- 5 min)

Vorbereiding

Lees de docentenhandleiding, bekijk de digibord-presentatie en het werkblad.

Benodigdheden

- ─ Digibord met internetverbinding
- ─ Digibord-presentatie 'Aan het werk! – les 2'
- ─ Werkblad 'Aan het werk! – les 2' (uitgeprint: één werkblad per leerling)
- ─ [Stappenplan 'Loonheffing terugvragen'](#) van digidingen-desk (uitgeprint: één stappenplan per leerling)

Doel van de lessen

Hoofdleerdoelen

1. Vergroten van de kennis van de overheidswereld
2. Vergroten van de digitale geletterdheid: informatievaardigheden en mediawijsheid
3. Vergroten van financiële vaardigheden
4. Vergroten van de woordenschat

Subleerdoelen

1. De leerling kan uitleggen wat het verschil is tussen 'zwart' en 'wit' werken.
2. De leerling kan benoemen dat je als werkende recht hebt op het minimumloon en dat de hoogte van dit minimumloon verschilt per leeftijd.
3. De leerling kan uitleggen wat het verschil is tussen het bruto- en het nettoloon.
4. De leerling kan op hoofdlijnen benoemen welke rechten en plichten een werknemer heeft.
5. De leerling kan benoemen dat je op de website van de Nederlandse belastingdienst loonheffing kunt terugvragen.

De les in stappen

Introductie (+/- 10 minuten)

- Aan het werk!

Open de digibord-presentatie en vertel de leerlingen dat deze les in het teken staat van 'werken en geld verdienen'.

- Wat heb je vorige les geleerd?

Blik samen met de klas terug op de vorige les. Wat hebben de leerlingen toen geleerd? Wat is ze het meest bijgebleven?

Verdieping (+/- 30 minuten)

- Rechten en plichten

Vertel dat je als werknemer bepaalde dingen mag en moet: je rechten en plichten Waar denken de leerlingen aan bij 'rechten en plichten' m.b.t. hun bijbaan?

- 1. Een recht of plicht?

Opdrachten van je werkgever uitvoeren

Antwoord: plicht. Een werknemer is verplicht om redelijke bevelen en opdrachten van de werkgever op te volgen.

- 2. Een recht of plicht?

Op tijd pauze krijgen

Antwoord: recht. Als je langer dan 5,5 uur werkt, heb je volgens de wet recht op minimaal 30 minuten pauze. Als je langer dan 10 uur werkt, heb je volgens de wet recht op 45 minuten pauze.

– 3. Een recht of plicht?

Op tijd op je werk zijn

Antwoord: plicht

– 4. Een recht of plicht?

Op tijd ziekmelden

Antwoord: plicht.

– 5. Een recht of plicht?

Vakantiedagen krijgen

Antwoord: recht. Werknemers krijgen een wettelijk aantal vakantiedagen per jaar. In uren is dit 4 keer het aantal uren dat je per week werkt. Als je bijvoorbeeld het hele jaar 25 uur per week werkt, heb je recht op 100 vakantie-uren per jaar. Daarmee kun je in ieder geval 4 weken vakantie per jaar opnemen.

– 6. Een recht of plicht?

Op tijd je salaris krijgen.

Antwoord: recht. Als je werkt, heb je recht op je salaris op de afgesproken tijd. In je arbeidscontract staat of jouw werkgever jouw salaris per week of per maand betaalt.

– Minimumloon

Vertel dat er in Nederland in de wet is afgesproken wat iemand minimaal moet verdienen. Vraag aan de leerlingen waarom zij denken dat dit in de wet staat. Bekijk vervolgens de video. Bespreek de video na en vraag aan de leerlingen die een bijbaan hebben of zij hebben gecontroleerd of zij minstens het minimumloon verdienen.

– 7. Wie heeft al eerste het juiste antwoord?

May is 17 jaar en werkt in een koffiezaak. Wat moet zij minimaal verdienen? Laat leerlingen zelf op een mobiele telefoon, tablet of computer het minimumloon voor een 17^e jarige opzoeken. Wie heeft als eerste het juiste antwoord gevonden?

Het minimumloon voor iemand van 17 jaar is te vinden via de website van de Rijksoverheid:

rijksoverheid.nl/onderwerpen/minimumloon/bedragen-minimumloon

– Wit werken of zwart werken?

Vraag aan de leerlingen wie weet wat het verschil is tussen wit en zwart werken.

Antwoord: Als je werkt, moet je belasting betalen en betaal je sociale premies voor als je ziek wordt. Je werkgever houdt dat in van je loon. Als je zwartwerkt, krijg je meestal contant betaald. Je hebt geen recht op een arbeidscontract. Als je zwartwerkt betaal je geen belasting en sociale premies en krijg je geen loonstrook. Je bent ook niet verzekerd en je krijgt geen ziekte- en vakantiegeld. Zwartwerken is illegaal. Door zwart te werken betaal je namelijk geen belasting en dat is verboden. Als de belastingdienst erachter komt dat je zwart werkt moet je alles terugbetalen, plus een boete.

– Belasting

Bekijk de video 'Waarom betalen we belasting?'.

– Belasting

Hoe noem je de belasting die je over je loon moet betalen?

Goede antwoord: A. Als je werkt, worden er op je inkomen automatisch belasting en premies ingehouden. Dit heet loonheffing.

– Aan de slag!

Deel het werkblad uit. Leerlingen bekijken individueel of in tweetallen het loonstrookje van Danny en beantwoorden de vijf vragen. Bespreek het werkblad klassikaal na.

Antwoorden:

1. Hoeveel uur werkt Danny per week? 38 uur per week
2. Hoeveel bonus heeft Danny deze maand ontvangen? A: €150.
3. Wat is deze maand het brutoloon van Danny? Goede antwoord: A: €2150.
4. Hoeveel loonheffing heeft Danny deze maand betaald? Goede antwoord: A: €318,38
5. Hoeveel is het nettoloon van Danny? €1865,44. Dit bedrag ontvangt hij op zijn rekening.

– Waar of niet waar?

Heb je een bijbaantje of vakantiewerk? Dan kun je in de meeste gevallen loonheffing terugvragen.

Goede antwoord: Waar. Scholieren betalen vaak meer loonheffing dan uiteindelijk hoeft. Bij de berekening gaat de Belastingdienst er namelijk van uit dat je het hele jaar werkt. Dit is meestal niet zo en daardoor kun je vaak geld terugkrijgen. Dus ga je naar school en heb je een bijbaantje of vakantiewerk? Dan kun je in de meeste gevallen loonheffing terugvragen.

- Loonheffing terugvragen? Zo doe je dat!

Bekijk klassikaal de video 'Loonheffing terugvragen'. Bespreek dat jongeren gemiddeld 150 euro per jaar laten liggen omdat ze geen loonheffing terugvragen. Wisten de leerlingen dit? Zijn er leerlingen die wel eens loonheffing hebben teruggevraagd?

- Wat is het juiste antwoord?

Bij wie kun je loonheffing terugvragen?

Goed antwoord: B: De Belastingdienst. Dit kan via de website van de Belastingdienst of via de aangifte-app.

- Wat is het juiste antwoord?

Wat heb je niet nodig om loonheffing terug te vragen bij de Belastingdienst?

Goede antwoord: arbeidscontract

Afronding (+/- 5 minuten)

- Digidingen-desk

Deel het stappenplan 'Loonheffing terugvragen' uit. Meer informatie over loonheffing is te vinden op de website [digidingen-desk: informatiepunt voor jongeren](#).

- Wat heb je geleerd?

Blik samen met de klas terug op de les. Bespreek de belangrijkste woorden die in dit thema zijn behandeld.